

Лабораторії на заводах, стажування за кордоном і R&D для бізнесу: як Метінвест Політехніка трансформує технічну освіту — UAprom

У червні Метінвест Політехніка, приватний технічний університет, який започаткувала Група Метінвест, відзначає своє 5-річчя. Керівник департаменту управління якістю освіти та акредитації університету Костянтин Мойсеєнко в інтерв'ю UAprom розповів про довід роботи, тренди технічної освіти та особливості залучення студентів на інженерні спеціальності.

— Метінвест Політехніка вже має два випуски магістрів, а цьогоріч очікується перший випуск бакалаврів. Як зараз організоване навчання в університеті?

— Ми комбінуємо дистанційне навчання з очними лабораторними тренінговими сесіями на підприємствах. Студенти вчаться працювати з обладнанням, здобувають практичні знання від фахівців і знайомляться з робочими процесами. Університет пропонує понад 20 акредитованих програм – від фахової передвищої освіти до аспірантури. Наш пріоритет — це інженерна освіта. І навіть ті програми, які не можна назвати інженерними — менеджмент або економіка — сфокусовані на бізнес-процесах та особливостях управління саме в промисловому бізнесі.

— В Україні є розуміння необхідності застосовувати сучасніші підходи в навчанні спеціалістів, адаптовувати освітні простори та наповнення програм до потреб економіки. Про ці пріоритети говорять і в уряді. Яких стандартів ви дотримуетесь та які сучасні підходи впроваджуєте?

— Ми створюємо лабораторії на підприємствах. Наприклад, у співпраці з комбінатом «Каметсталь» ми відкрили лабораторію автоматизації, оснащену обладнанням від Siemens та ABB. Вона є унікальною в Україні, оскільки поєднує обладнання від декількох постачальників та дає змогу проводити навчання не тільки для студентів, а й для персоналу відповідних підприємств.

У процесі навчання ми також використовуємо англомовну електронну бібліотеку Cortext, завдяки якій студенти й викладачі мають доступ до сучасної технічної літератури. Крім того, замість традиційної академічної мобільності ми розвиваємо напрям бізнес-стажувань, зокрема й на галузевих підприємствах за кордоном.

Ми вже організували поїздку групи студентів на Promet Steel у Болгарії, а 2 червня нова група магістрів вирушила на місячне стажування до компанії Danieli — одного з провідних виробників металургійного обладнання у світі. Студенти ознайомляться з технічними й технологічними рішеннями компанії, а також найкращими практиками їхнього застосування. Крім того, вони дізнаються, як формується виробнича культура, адже програма передбачає екскурсії на заводи європейських компаній, які використовують техніку Danieli.

— **Як ви обираєте студентів для участі в цих програмах?**

— Відбір проходить на конкурсній основі. Ми звертаємо увагу на бекграунд кандидатів, професійну підготовку, іноді навіть на виробничий досвід. Важливе значення має знання технічної англійської мови. Ми також просимо студентів записати відео, в якому вони розповідають про себе та про те, яку цінність стажування матиме для них як для фахівців у майбутньому. Ми вважаємо, що такі стажування більш корисні для тих, хто навчається на магістерських програмах, оскільки це вже передній край професії.

— **Які результати стажувань? Чи мають вони практичне втілення?**

— Так, зазвичай стажування — це елемент дипломного проєкту, в межах якого наші магістри розробляють конкретні рекомендації для впровадження в роботу бізнесу. Також маємо інші формати, які допомагають реалізувати розробки на практиці. Наприклад, наші студенти брали участь у конкурсі «Ігри заводів» у межах Групи Метінвест. Це ініціатива, де команди студентів із різних університетів розробляють рішення для реальних виробничих проблем. Команда Метінвест Політехніки цього року посіла перше місце, і тепер наш проєкт з енергозбереження реалізують на «Запоріжсталі».

— **Плануєте поглиблювати співпрацю з бізнесом у цьому напрямі?**

— Насправді бізнес часто недооцінює можливості освіти та науки у вирішенні своїх операційних, технологічних чи виробничих проблем. Ми в Метінвест Політехніці розвиваємо цей напрям і співпрацюємо з підприємствами, які мають дуже конкретні запити. Наприклад, такі як зменшення зносу помольних куль під час збагачення руди. У таких випадках ми формуємо команду, до якої залучаємо зокрема й студентів магістерських програм, які спільно з фахівцями підприємства працюють над пошуком рішень. Залучення студентів до цього процесу є важливим інструментом, який забезпечує результативність освіти. Проблемний підхід — це тренд у сучасній освіті. Такий формат роботи також дає змогу адаптувати освітні програми відповідно до нових отриманих знань.

— **Тобто Метінвест Політехніка, окрім освітньої, виконує також функцію R&D для бізнесу?**

— Так, не кожен бізнес може дозволити собі мати власний R&D центр. В такому разі аутсорс — це той шлях, який дає змогу розв'язати виробничу проблему й оптимізувати витрати. У структурі Метінвесту Політехніка поступово стає, мабуть, головним R&D підрозділом. Хоча це не виключає будь-яких досліджень, інновацій, модернізацій чи покращень, які впроваджуються в операційній діяльності підприємств і навіть не потребують залучення Політехніки.

— **Чи звертаються до вас компанії поза межами Групи Метінвест?**

— Ця практика є дуже поодинокую. Я так розумію, існують побоювання, що результати досліджень стануть відомі Метінвесту. Однак попри те, що це головний стейкхолдер університету, ми все ж таки є самостійною організацією, яка дотримується академічної свободи й академічної етики.

— **Як ви дивитесь на урядову ініціативу Science City? Чи зможе вона стати дієвим інструментом залучення інвестицій і розвитку науки?**

— Ми не долучалися до обговорення цієї ініціативи. Хоча варто зазначити, що будь-які спроби, які допоможуть поєднати науку й практику та сприятимуть науковим і освітнім організаціям у пошуку свого місця на ринку, мають право на життя.

Загалом ідея наукових парків, спільного використання наукової інфраструктури, яка лежить в основі цієї ініціативи, не нова. Проте важливо, як її реалізуватимуть із погляду правового й економічного забезпечення. Наука потребує значного фінансування, тож масової появи наукових парків досягнути неможливо. Але якщо ми побачимо два-три дієві приклади, то вони можуть стати основою для того, щоб в майбутньому це запрацювало більш масштабно.

Якщо буде підтримка з боку держави навіть у формі конкурсного фінансування грантів, то це один шлях залучення потенційних резидентів Science City. Інший — це бізнес. Якщо підприємці побачать, що в освіті і науці України є потенціал корисного використання або отримання конкретних результатів, вони також долучаться.

— **Нині очікується вступна кампанія. Як залучає абітурієнтів, на кого орієнтуєтесь і як коригуєте свою стратегію з урахуванням значної міграції та негативних демографічних прогнозів?**

— Окрім негативних демографічних тенденцій, ми також стикаємось із тим, що люди мало обізнані з інженерними професіями та їхніми перевагами. Часто професію інженера вважають непотрібною. Тому ми активно працюємо зі школярами в цьому напрямі. Водночас бачимо потенціал у дорослій аудиторії, яка в умовах обмеженого кадрового ресурсу може знайти себе в інженерії.

В умовах конкурентного освітнього ринку та змін у запитах роботодавців, які все частіше шукають не диплом, а сукупність навичок і знань, ми пропонуємо гнучкі формати навчання. Знання можна здобувати як через ступеневу освіту (бакалаврат, магістратура), так і через мікрокредитні програми. Це світовий тренд — такі моделі застосовує, зокрема, Microsoft із платформою Credentials, яка дає змогу отримати мікрокваліфікації, пройшовши відповідні курси.

Зараз ми намагаємося комунікувати з аудиторією і продавати наші мікропрограми, пов'язані із soft skills, безпекою праці тощо. А вже маючи зв'язок із людиною, яка прийшла на мікрокредитну програму, можна запропонувати їй навчання на ширших ступеневих програмах. Також плануємо великі ступеневі програми розбивати на окремі модулі, які дають змогу вивчати окремі теми чи отримувати конкретні навички. Цей формат також відповідає концепції освіти протягом життя.

Насамкінець, Метінвест Політехніка не ставить собі за мету мати 30 тисяч студентів. Зараз у нас навчається трохи більше 700 студентів. І наша мета — 1200 студентів на кожному курсі.

— А як зараз виглядає ринок роботодавців? Які в них запити? Як війна та руйнування промислових підприємств вплинули на попит на інженерні спеціальності?

— Люди, які бачать перспективу в інженерному бізнесі, що створює засоби виробництва або технології для інших галузей, чутливі до ризиків. І треба визнати, що в ситуації тривалої невизначеності такий бізнес, особливо невеликий, залишатиме Україну. Проте є й протилежна тенденція: на все більш вільному полі конкурувати й отримувати вигоду ставатиме легше. Тому ті, хто не боїтиметься певних ризиків, продовжать розвиватися в Україні навіть в умовах воєнної загрози, як це відбувається, наприклад, в Ізраїлі.

Наш університет має гірничо-металургійний профіль, тож ми готуємо фахівців для цієї галузі. Водночас ми маємо студентів із неіндустріальних регіонів, які вступають до нашого університету, оскільки цікавляться управлінням та організацією роботи промислових підприємств загалом. Тож ми сподіваємося масштабувати нашу профільну програму «Управління модернізацією металургійного підприємства», адаптувавши її до інших галузей: гірництва, робототехніки, автоматизації промисловості тощо.

Спільно з Дніпровською політехнікою ми також працюємо над проєктом узгоджених дипломів. У такий спосіб ми зможемо давати загальну інженерну основу, а індивідуальну освітню траєкторію формуватиме заклад, що найкраще спеціалізується в певній сфері — гірництві, металургії, машинобудуванні, залізничному транспорті, виробництві техніки чи дронів.

— До речі, плануєте розвивати освітні програми у сфері MiTech, готувати спеціалістів для потреб оборонних підприємств?

— Ми займаємося певними дослідженнями й напрацюваннями в цій сфері, проте коментувати їх я не стану. Зазначу також, що зараз цей напрям сконцентрований у мережі невеликих виробників, які мають дуже вузьку спеціалізацію, знання і потрібні для цього навички. Через ці невеликі масштаби вони не дуже помітні з погляду розвитку технологій та виробництва.

В освітніх програмах ми впроваджуємо окремі модулі, наприклад, геологічне картографування або використання спеціальної техніки, зокрема й у безпекових цілях.

— Яка зараз ситуація з інженерною освітою в Україні?

— Потроху інтерес до інженерних спеціальностей відроджується. Ту саму Метінвест Політехніку створено як засіб збереження та розвитку інженерних шкіл. І зараз ми бачимо, що, наприклад, Київська школа економіки також починає заходити на цей ринок. Причому вони, як і ми, розвивають технічну освіту з фаховою передвищою. Це основа, на якій можна було би в перспективі створити всю вертикаль.

Попит на якісну інженерну освіту зростає. Люди розуміють, що інженерна професія дає можливість добре заробляти. Частина зацікавлення пов'язана з розвитком військового виробництва, зокрема конструюванням, експлуатацією та ремонтом безпілотників.

Ставлення батьків і дітей до технічних спеціальностей також змінюється під впливом соцмереж, які часто є джерелом інформації про успіхи технологічних стартапів. Це допомагає популяризації інженерії. Вважаю, що для України була б корисною власна програма з популяризації точних і природничих наук, починаючи зі школи.

Ольга Кравченко

